

‘We moeten hard werken aan

Anderen moeten vinden dat de samenleving niet zonder notaris kan, zegt Jef Oomen. Daarom zet hij zich in voor samenwerking met uiteenlopende stakeholders en pleit hij voor verdergaande stappen in de digitalisering van het notariaat.

TEKST Jolanda aan de Stegge | FOTO Truus van Gog

Hij maakte deel uit van de coup die drie jaar geleden een gedeeltelijke bestuursomwenteling veroorzaakte. Aansluitend zette bestuursvoorzitter Ruud van Gerven in 2012 een nieuwe koers in, terug te vinden in de beleidsvisie ‘Met recht vooruit’. Diens opvolger Franc Wilmink zette dat voort en sinds begin februari is Jef Oomen de derde KNB-voorzitter ‘nieuwe stijl’. ‘Je bent er niet met een coup en een nieuw bestuur. Wanneer je geen eendagsvlieg wilt zijn, moet je zorgen voor continuïteit.’

De in september gepresenteerde Strategische Agenda 2015-2020, met de titel ‘Notaris 2.0’, laat een voortzetting zien van de activiteiten die de afgelopen jaren in gang zijn gezet, alleen worden bepaalde accenten aangescherpt. Ook de komende jaren zal de nadruk liggen op de zichtbaarheid van het notariaat, belangenbehartiging, in- en externe communicatie, integriteit en de lobby in politiek Den Haag.

CRUCIALE ROL

Oomens motto is: grijp de kansen om het notariaat zichtbaar te maken door samen te werken met stakeholders. ‘In de maatschappij

gebeurt het, dáár moet je als notaris zijn, daar liggen je kansen. Kijk wat je voor de samenleving kunt betekenen. Dan krijgt het publiek andersom in de gaten dat het iets heeft aan die notaris.’

Hij doelt onder meer op het actieplan ‘Ouderen in veilige handen’, waarbij het notariaat expertpartner werd voor het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). In verschillende pilots werkten lokale notarissen nauw samen met banken, politie, artsen en zorginstellingen om te kijken hoe voorkomen kan worden dat ouderen financieel worden uitgebuit. De samenwerkende partijen ontdekten dat de notaris met behulp van het stappenplan Financieel Misbruik, het stappenplan Beoordeling Wilsbekwaamheid en het levenstestament een cruciale rol kan

‘Alles draait om het contact met de mens en probleemoplossend bezig zijn’

onze maatschappelijke positionering'

spelen bij het signaleren en voorkomen van deze financiële uitbuiting van ouderen.

MAATSCHAPPELIJKE POSITIONERING

Een bijeenkomst van notarissen en artsen bij het Nederlands Kanker Instituut (NKI) leidde tot intensieve contacten met de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Geneeskunst (KNMG). 'Wij spraken over medische en notariële wilsverklaringen, toen een arts zei: "Dat levenstestament is een mooi instrument dat in de laatste levensfase bij onze terminale patiënten veel onrust kan wegnemen. Als iemand de zaken voor het thuisfront goed kan regelen, valt er een grote zorg weg. Alleen moeten jullie als notaris wel meer weten van medische mogelijkheden en hoe het psychologisch werkt bij patiënten.'" Als beroeps-groepen zit je dan vanuit een heel andere optiek bij elkaar, waaruit bovendien samenwerking ontstaat, zegt Oomen. Dit illustreert wat hij bedoelt met maatschappelijke positionering. 'Laat maar zien als notaris dat je er bent en dat je iets kunt en wilt betekenen. Deze artsen zien dat ik als notaris betrokken ben en de belangen van hun patiënten wil dienen. Wij zijn met de KNMG in gesprek om nog dit voorjaar een congres voor artsen en notarissen te organiseren.'

Op stapel staan gesprekken met andere potentiële stakeholders, zoals de Vereniging Eigen Huis, Nederlandse Vereniging van Makelaars, Alzheimer Nederland en binnenkort luncht hij met de voorzitter van de Stichting ONL, voor ondernemers. 'Als notariaat moeten we overal in zitten. Wij kunnen zelf wel vinden dat we onmisbaar zijn voor de samenleving, maar het gaat erom hoe anderen tegen ons aankijken en of wij iets voor hen kunnen betekenen.'

GOUDEN KANSEN

De nieuwe voorzitter is enthousiast over zijn vak. Voor hem is het duidelijk dat er gouden kansen liggen voor het notariaat. Dat blijkt ook uit recent onderzoek van de Tilburgse hoogleraar Maurits Barendrecht, die de juridische ontwikkelingen in Angelsaksische landen

volgt, vooral in de VS. 'Daar heeft de burger geen vertrouwen meer in de overheid, niet in accountants en ook al niet in *big law firms*. Toch zoekt de gewone burger een soort *third trusted party*. Ondanks dat in de VS het notariaat ernstig wordt ondergewaardeerd, krijgt uitgerekend daar *the notary public* een nieuwe rol in een aantal staten. Ineens wordt deze onkreukbare, betrouwbare en onafhankelijke jurist ontdekt.' Doe hier je voordeel mee als notariaat, zegt hij. Die Angelsaksische golf komt ook deze kant op en de notaris heeft alles in huis wat die zoekende burger hoopt te vinden: deskundigheid, onpartijdigheid, integriteit en onafhankelijkheid. Wel acht hij het van het grootste belang dat die consument straks een 'Notaris 2.0' treft. Iemand die is meegegaan met de digitale ontwikkelingen, want naast alle kernwaarden zal de consument in toenemende mate zoeken naar digitale notariële diensten. 'Ons vak is aan het transformeren en we zullen het met z'n allen moeten herdefiniëren. De kernwaarden zijn hetzelfde gebleven, alleen gaat de manier waarop we ons vak uitoefenen sterk veranderen en daarmee ook het verdienmodel.'

PEOPLE'S BUSINESS

Die verdergaande digitalisering van het notariaat is dan ook een belangrijk onderwerp tijdens zijn voorzitterschap. 'De ontwikkelingen op dat vlak volgen zich in zo'n moordend tempo op dat ze niet tegen te houden zijn. Het is essentieel dat wij als notariaat de regie houden, terwijl onze betrouwbaarheid, integriteit en deskundigheid overeind blijven.'

Maar de kern blijft *people's business*, zegt hij. 'Alles draait om het contact met de mens en probleemoplossend bezig zijn. Want iedereen die bij een notaris naar binnenstapt, wil iets geregeld hebben. En als ze de kamer verlaten, weten ze: hij zorgt ervoor. Want dat is wat wij doen: ontzorgen. Een last van de ander afnemen, door iets voor hem zodanig op papier te zetten dat hij 's nachts rustig kan slapen.'

OVERNAME REGISTER

Met de Raad voor de rechtspraak is hij in gesprek over de overname van – thans – bij de rechtbanken ondergebrachte huwelijks-goederen- en boedelregisters door de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). Veel data die de notaris verzamelt en aanlevert, worden opgeslagen in registers, zoals het Centraal Testamentenregister, het Centraal Levenstestamentenregister en ons Centraal Digitaal Repertorium. Met grote inbreng van het notariaat wordt gebouwd aan een Centraal Aandeelhoudersregister. Hij hoopt dat beide registers worden overgeheveld naar de KNB. 'Wij zijn nagenoeg de enige bron van de data in het huwelijksgoederen- en boedelregister. Het is van de zotte dat anderen zich ermee bezighouden hoe dat ingericht moet worden, terwijl wij op het gebied van bouw en onderhoud vooroplopen. Dit is essentieel, omdat in de digitale wereld de regie en het houderschap over zogenaamde *big data* van steeds groter belang zullen worden.'

OP WEG

De kersverse voorzitter heeft er goede hoop op dat over een aantal jaren grote slagen zijn gemaakt in de digitalisering. Om niet voor zijn achterban uit te draven, zal hij vaak het land ingaan om het KNB-beleid uit te leggen, de leden te informeren en te raadplegen. 'Trek me gerust aan mijn jas als je vindt dat ik te snel ga en ga met mij in gesprek als je het er niet mee eens bent, maar we moeten met elkaar wel op weg.' ■

Dit interview vond plaats voor de publicatie van het artikel in *Het Financieele Dagblad* over het uitlekken van financiële gegevens van notariële kantoren door het Bureau Financieel Toezicht.